

Rozsudek Nejvyššího soudu SSR ze dne 25.01.1983, sp. zn. 3 Cz 82/82, ECLI:CZ:NS:1983:3.CZ.82.1982.1

Číslo: 17/1985

Právní věta: Skutočnost, že ustanovení § 485 O. z. upravuje ochranu oprávněného dediča, který může v občanském soudním konání podat žalobu o vydání dědictví proti nepravému dědici, nie je skutečností umožňujúcou odvolaciemu súdu zrušenie alebo zmenu rozhodnutia štátneho notárstva vydaného v zmysle ustanovenia § 24, veta prvá (in fine), Not. por. nejde tu o dôvod vylučujúci povolenie obnovy konania o dedičstve.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 25.01.1983

Spisová značka: 3 Cz 82/82

Číslo rozhodnutí: 17

Číslo sešitu: 2-3

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Dědění, Obnova řízení, Odvolání, Řízení před státním notářstvím

Předpisy: 95/1963 Sb. § 24 40/1964 Sb. § 485

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Podľa rozhodnutia štátneho notárstva v Nitre, ktoré sa stalo právoplatným, nadobudli dedičstvo po poručiteli F. G. jeho manželka E. G. a deti E. Š. a V. S.

Manželka poručiteľa E. G. neskôr zomrela a jedna z jej dcér M. K. (ako jej právna nástupkyňa) podala na Štátnom notárstve v Nitre návrh na obnovu konania o dedičstve po poručiteli F. G. Uviedla, že objavila rodné listy E. Š. a V. S., z ktorých zistila, že nie sú deťmi poručiteľa F. G., a že teda nemali po ňom dediť; správne mala dediť iba manželka poručiteľa E. G.

Štátne notárstvo v Nitre svojím rozhodnutím návrhu vyhovel a povolilo obnovu konania o dedičstve po F. G. podľa ustanovení § 25 Not. por. a § 228 ods. 1 písm. a) O. s. p.

Na odvolanie dedičky V. S. Krajský súd v Bratislave svojím uznesením zmenil uvedené rozhodnutie štátneho notárstva a návrh na obnovu konania zamietol. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že proti rozhodnutiu štátneho notárstva o dedičstve nie je návrh na obnovu konania prípustný. Podľa názoru odvolacieho súdu to vylučujú zákonné predpoklady uvedené v ustanovení § 24 Not. por. Tie vylučujú možnosť podať návrh na obnovu v uvedenej veci, a to vzhľadom na hmotnoprávnu záväznosť konania vydaného rozhodnutia. Zmenu týchto rozhodnutí možno dosiahnuť iba vtedy, ak to zákon výlučne umožňuje. Zároveň vyslovil názor, že ochrana oprávněného dediča je upravená ustanovením § 485 O.

z., ktoré je špecifické, a podľa neho mala navrhovateľka uplatniť svoj nárok na príslušnom súde v občianskom súdnom konaní.

Najvyšší súd SSR rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal generálny prokurátor SSR, tak, že uvedeným uznesením odvolacieho súdu bol porušený zákon.

Z odôvodnenia:

Odvolací súd videl dôvod neprípustnosti návrhu na obnovu konania o dedičstve v povahe rozhodnutia štátneho notárstva o dedičstve 1) . Bol toho názoru, že je prekážkou podania návrhu na obnovu konania, a to tým skôr, že pravý dedič má možnosť domáhať sa svojho práva žalobou podľa ustanovenia § 485 O. z.

Dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiteľa (§ 460 O. z.). Samo rozhodnutie o dedičstve dovršuje a obsahovo konkretizuje právo na dedičstvo, ktoré dedič nadobúda už smrťou poručiteľa; z dôvodu povahy tohto rozhodnutia štátneho notárstva teda nie je návrh na obnovu konania o dedičstve neprípustný.

Ďalší dôvod neprípustnosti návrhu na obnovu konania videl odvolací súd v tom, že zmenu napadnutého rozhodnutia možno dosiahnuť aj iným spôsobom, a to podaním žaloby podľa ustanovenia § 485 O. z. v občianskom súdnom konaní.

V danom prípade z výsledkov vykonaného dokazovania vyplývalo, že návrh na obnovu konania podala navrhovateľka v lehote uvedenej v ustanovení § 230 ods. 1 O. s. p. (v zmysle ustanovenia § 25 Not. por.). V tom čase však už uplynula premlčacia doba stanovená v § 105 O. z. na podanie takejto žaloby, a teda v tom čase nebola už možnosť dosiahnuť zmenu napadnutého podaním žaloby podľa ustanovenia § 485 O. z.

Z procesného hľadiska nie je však žaloba podľa ustanovenia § 485 O. z. typickým prípadom možnosti domáhať sa zmeny rozhodnutia inak ako obnovou konania v zmysle ustanovenia § 24 Not. por. Ide totiž o to, že i pri úspechu takejto žaloby by nedošlo k zmene konkrétneho rozhodnutia o dedičstve, ale iba k vydaniu dedičstva pravej dedičke, pri súčasnom nezmenení rozhodnutia o dedičstve.

Možnosť dosiahnuť zmenu dôsledkov rozhodnutia vydaného v konaní o dedičstve s použitím ustanovenia Občianskeho zákoníka 2) nie je totožná s možnosťou, ktorú má na zreteľ ustanovenie § 24 Not. por. Podľa tohoto zákonného ustanovenia je totiž obnova konania prípustná vo veciach, ktoré boli právoplatne skončené v konaní na štátnom notárstve, s výnimkou rozhodnutí, ktorých zrušenie alebo zmenu možno dosiahnuť podľa tohoto zákona inak. Pod pojmom „tohoto zákona“ treba totiž rozumieť v zmysle ustanovenia § 24 Not. por. iba Notársky poriadok (pozri zborník I Najvyššieho súdu ČSSR „Najvyšší soud o občanském soudním řízení a řízení před státním notářstvem“, SEVT Praha 1974, str. 596). Podaním žaloby v zmysle ustanovenia § 485 O. z. sa uplatňuje celkom iný nárok.

Je teda i obnova konania o dedičstve podľa ustanovenia § 24 Not. por. zásadne možná, a to za podmienok uvedených v ustanoveniach § 25 Not. por. a § 228 O. s. p., okrem prípadov, v ktorých nápravu chybného rozhodnutia sledovanú návrhom na obnovu konania by bolo možné dosiahnuť podľa iných ustanovení Notárskeho poriadku (napr. podľa ustanovení § 46 a § 47 Not. por.). To nijako nebráni tomu, aby bolo uplatnené právo na vydanie dedičstva v zmysle ustanovenia § 485 O. z., ak sa pre tento postup účastník rozhodne, a naopak.

Z uvedeného vyplýva, že pokiaľ odvolací súd vyslovil, že tu je obnova konania o dedičstve zásadne vylúčená, porušil zákon v ustanoveniach § 25 Not. por. a § 220 ods. 1 O. s. p. v súvislosti s ustanoveniami § 24 Not. por., § 228 ods. 1 písm. a) O. s. p. a § 473 ods. 1 O. z.

1) Pozri teraz ustanovenie § 40 Not. por. (v znení čl. I bod 14 zákona č. 134/1982 Zb.).

2) zákona č. 40/1964 Zb. (ktorého úplné znenie so zmenami a doplnkami bolo vyhlásené pod č. 70/1983 Zb.)